

3. *Plantago media* L.

Skorocel prostredný

Ic.: Tab. 39, fig. 1, p. 574

Plantago media L. Sp. Pl. ed. 1, p. 113, 1753.

Trváca bylina s hrubým, často rozkonáreným podzemkom, s početnými adventívnymi koreňmi a spravidla s jednou, zriedkavejšie viacerými prízemnými listovými ružicami. Listy v počte 3–7(–15), poliehavé, vystúpavé alebo vzpriamené, krátko stopkaté, niekedy až sediace, podlhovasté, elipsovité, okrúhlasté alebo vajcovito kopijovité, 3–20 cm dlhé, na báze zaokrúhlené alebo klinovité, zúžené do krátkej stopky, zriedkavejšie postupne zúžené do dlhej stopky, na vrchole tupo končisté alebo zaokrúhlené, na okraji celistvookrajové, zvlnené alebo oddialeno nepravidelne tupo zúbkaté, 5–7(–9)-žilové, so žilnatinou na rube vyčnievajúcou, na líci riedko až husto belavo chlpaté, na rube a na žilách až huňaté. Stvol krátko vystúpavý alebo vzpriamený, (10–)15–40(–50) cm vysoký, viac ako 3-krát dlhší ako klas, oblý, ryhovaný, najmä v hornej časti belavo pritlačene chlpatý. Klas hustý, valcovitý, 2–10(–15) cm dlhý. Listene vajcovito kopijovité, 2–3 mm dlhé, holé alebo na vrchole krátko chlpaté, na okraji blanito lemované, zelené, často fialkasté. Kalich 2–3 mm dlhý, holý, so štyrmi nerovnakými cípmi. Rúrka koruny 2 mm dlhá, holá, laloky koruny suchoblanité, vajcovito elipsovité, 2 mm dlhé, striebrostobiele. Nitky tyčíniek nápadné, 1–2 cm dlhé, fialové, peľnice bledofialové alebo biele. Tobolka elipsoidná, 3 mm dlhá, žltohnedá, pukajúca v polovici, v tobolke 1–6 nepravidelne vajcovito elipsoidných, 2–3 mm dlhých, tmavohnedých semien s vráskatou a jamkatou skulptúrou.

Chromozómy: $2n = 24$, okr. 8, Viničky, Hatfa (Hindáková et Činčura in Májovský et al. Acta Fac. Rerum Nat. Univ. Comenianae, Bot. 16: 18, 1970).

Variabilita. Druh variabilný v postavení, počte, tvare, veľkosti a odení listov, v počte, dĺžke a odení stvolov a dĺžke klasov. Z územia Slovenska sa uvádza taxón označovaný synonymným názvom *Plantago stepposa* Kupr. alebo na poddruhovej úrovni *Plantago media* subsp. *stepposa* (Kupr.) Soó [= var. *urvilleana* Rapin 1827, syn.: *Plantago longifolia* G. Mey. 1836 – *P. urvillei* Opiz 1838 – *P. stepposa* Kupr. 1936]. Tieto indivíduá sa vyznačujú vzpriamenými dlhšími vajcovito kopijovitými listami s dlhou stopkou, vzpriamenými stvolmi a dlhšími klasmi. Už Holub (Novit. Bot. Delect. Seminum Horti Bot. Univ. Carol., Prag, 1961: 21) považuje tieto rastliny za ekotypy druhu *Plantago media* L. Túto verziu prijímajú v súčasnosti viacerí autori flórových kompendií.

Biológia, ekológia, fytoecológia. Hemikryptofyt. Kvitnutie jún–september. Rastie na stepných svahoch, lúkach, pasienkoch, v lesných lemoch a krovinách, na medziach a popri cestách na suchých až mierne vlhkých, chudobných až výživných, zásaditých až slabo kyslých, často vápnitých, hlbokých, viac-menej humózných, piesočnatých, hlinitých a piesočnatohlinitých pô-